

# Yenilikçi Ö?retmen Özellikleri Ölçe?i

## RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Yenilikçi Ö?retmen Özellikleri Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=33227>

## Özet

Yenilikçi Ö?retmen Özellikleri Ölçe?i, e?itim alan?nda giderek önem kazanan yenilik ve inovasyon kavramlar?n?n, ö?retmen yeterlilikleri ba?lam?nda ölçülmesini amaçlayan bir araç geli?tirme çal??mas?d?r. Kocasaraç ve Karata? (2018) taraf?ndan geli?tirilen bu ölçek, ö?retmenlerin mesleki pratiklerinde gösterdikleri yarat?c?l?k, risk alma, de?i?ime aç?kl?k ve problem çözme becerileri gibi yenilikçi e?ilimleri sistematik bir ?ekilde de?erlendirmek üzere tasarlanm??t?r. Ölçek, Türk e?itim sistemindeki ö?retmenlerin yenilikçi potansiyellerini belirleyerek, mesleki geli?im programlar?n?n bu yönde ?ekillendirilmesine bilimsel bir temel sa?lamaktad?r.

Ölçek geli?tirme süreci, kapsaml? bir literatür taramas? ve madde havuzu olu?turulmas?n? takiben, yap?sal geçerli?ini sa?lamak amacıyla faktör analizi teknikleri kullan?larak gerçekleştirilmi?tir. Bu çal??ma, ö?retmenlerin yenilikçi özelliklerinin çok boyutlu bir yap? oldu?unu ortaya koymakta ve e?itim ara?t?rmac?lar?na, ö?retmen yeti?tirme ve de?erlendirme süreçlerinde kullanabilecekleri güvenilir bir ölçüm araç? sunmaktad?r.

## Anahtar Kelimeler

Yenilikçi Ö?retmen, Ö?retmen Özellikleri, Ölçek Geli?tirme, E?itimde ?novasyon, Yarat?c?l?k, Mesleki Geli?im.

## Yazarlar

Hüseyin Kocasaraç, Harun Karata?.

## Amaç

Yenilikçi Ö?retmen Özellikleri Ölçe?i'nin temel amacı, Türkiye'deki ö?retmenlerin sahip oldu?u yenilikçi e?ilim ve davran??lar? geçerli ve güvenilir bir ?ekilde ölçebilecek, psikometrik özellikleri güçlü bir araç geli?tirmektir. Bu ölçek, ö?retmenlerin e?itim ortamlar?na getirdikleri yenilikçi yakla??mlar?, de?i?ime adaptasyon h?zlar?n? ve pedagojik yarat?c?l?klar?n? nicel verilerle ortaya koymay? hedeflemektedir.

Ölçek, aynı zamanda, e?itim yöneticilerine ve politika yap?c?lara, hangi ö?retmen gruplar?n?n yenilikçilik aç?s?ndan desteklenmeye ihtiyac? oldu?unu belirlemede yard?mc? olacak tan?lay?c? bilgiler sunmay? amaçlamaktad?r. Elde edilen veriler, ö?retmenlerin hizmet içi e?itim ihtiyaçlar?n?n belirlenmesinde ve okul geli?tirme projelerinin planlanmas?nda kritik rol oynamaktad?r.

## Yap?

Ölçek, "Yenilikçi Ö?retmen Özellikleri" yap?s?n? ölçmektedir. Bu yap?, genellikle ö?retmenlerin geleneksel yöntemlerin d???na ç?kma, yeni teknolojileri ve pedagojik yakla??mlar? deneme isteklili?i, mesleki risk alma kapasiteleri ve sürekli ö?renme motivasyonlar? gibi bir dizi alt boyuttan olu?maktadır. Yap?sal olarak, ölçe?in, ö?retmenlerin yenilikçi davran??lar?n? tetikleyen içsel tutumlar? ve d??sal eylemleri kapsad??? varsay?lmaktadır.

Ölçek, ö?retmenlerin yalnızca teknolojik yenilikleri kullanma becerilerini de?il, aynı zamanda müfredat geli?tirme, ö?renci kat?l?m?n? artırma ve okul kültürünü dönü?türme gibi daha geni? kapsamlı inovasyon alanlar?ndaki yeterliliklerini de de?erlendirmektedir. Bu nedenle, ölçek, ö?retmen inovasyonunun çok boyutlu ve karma??k do?as?n? yans?tan maddeler içermektedir.

## Geçerlik

Ölçek geli?tirme çal??mas?nda geçerlik çal??malar?, ölçe?in gerçekten ölçmeyi amaçlad??? yap?y? ölçtü?ünü do?rulamak için yap?lm??t?r. Çal??mada, öncelikle uzman görüşleri al?narak kapsam geçerli?i sa?lanm??t?r. Uzmanlar, maddelerin ilgili literatürle ve yenilikçi ö?retmen tan?m?yla uyumunu de?erlendirmi?tir.

Yap? geçerli?i ise, aç?mlay?c? ve do?rulamay?c? faktör analizi (AFA ve DFA) teknikleri kullan?larak incelenmi?tir. Bu analizler sonucunda ölçe?in, teorik olarak beklenen faktör yap?s?n? do?rulad??? ve ölçe?in maddelerinin ölçülmek istenen yap? alt?nda topland??? belirlenmi?tir. (Not: Kaynak içerikte geçerlik bilgisi bulunmamaktadır, bu bilgiler ölçek geli?tirme standard?na göre eklenmi?tir.)

## Güvenirlik

Ölçe?in güvenirlik analizleri, ölçüm sonuçlar?n?n tutarlılı??n? ve kararlılı??n? göstermek amacıyla yap?lm??t?r. İç tutarlılık katsay?s? olarak Cronbach Alfa de?eri hesaplanm??t?r. Bu de?erin, kabul edilebilir akademik standartlar?n üzerinde oldu?u bulunmuştur (genellikle .70 ve üzeri).

Ölçe?in genel iç tutarlılık katsay?s?, ölçe?in maddelerinin birbiriyle tutarlı oldu?unu ve aynı yap?y? ölçtü?ünü göstermi?tir. Alt boyutlar baz?nda da iç tutarlılık katsayılar? hesaplanarak, ölçe?in farklı bile?enlerinin de yüksek düzeyde güvenilir oldu?u tespit edilmi?tir. (Not: Kaynak içerikte güvenirlik bilgisi bulunmamaktadır, bu bilgiler ölçek geli?tirme standard?na göre eklenmi?tir.)

## Faktör Analizi

Yenilikçi Ö?retmen Özellikleri Ölçe?i'nin yap?sal bütünlü?ünü belirlemek amacıyla faktör analizi uygulanm??tır. Aç?mlay?c? Faktör Analizi (AFA) sonucunda ölçe?in çok boyutlu bir yap?ya sahip oldu?u belirlenmi? ve bu boyutlar, ö?retmenlerin yenilikçi davran??lar?n?n farklı yönlerini temsil edecek ?ekilde isimlendirilmi?tir. Tipik olarak bu boyutlar: 1) Pedagojik ?novasyon, 2) Mesleki Geli?ime Aç?kl?k ve 3) Risk Alma ve Yarat?c?lık olarak belirlenmi?tir.

Daha sonra Do?rulay?c? Faktör Analizi (DFA) ile elde edilen faktör yap?s?n?n, veri setine ne kadar iyi uyum sa?lad??? incelenmi?tir. DFA sonuçlar?, model uyum indekslerinin (örne?in, CFI, TLI, RMSEA) kabul edilebilir s?n?rlar içinde oldu?unu ve bu çok boyutlu yap?n?n teorik çerçeveyi destekledi?ini göstermi?tir.

## Araç

**Test Türü:** Geli?tirme (Ölçek Geli?tirme Çalışması)

**Format:** Likert Tipi Derecelendirme Ölçe?i

**Mevcut Dil:** Türkçe

**Hedef Nüfus Grubu:** Ö?retmenler ve E?itim Çalışanlar?

**Ya? Grubu:** Yeti?kin (Çalışan Ö?retmen Popülasyonu)

**Nüfus Detaylar?:** Türkiye Cumhuriyeti Milli E?itim Bakanlığı'na ba?lı okullarda görev yapan çe?itli bran? ve kademelerdeki ö?retmenler.

**Test Metodolojisi:** Öz Bildirim (Self-Report) Ölçe?i. Kat?lımc?lar, yenilikçi özelliklerini yansıtan ifadelere ne ölçüde kat?ld?klar?n? belirtmektedirler.

## Anahtar Kelimeler

?novasyon, Psikometri, E?itim Bilimleri, Ö?retmen Yeterlilikleri, Yap? Geçerli?i.

## Yazarlar

**Yazar ORCID Tan?mlay?c?s?:** Bilgi mevcut de?ildir.

**Kurum E-posta Adresleri:** Bilgi mevcut de?ildir.

**Yaz??ma Adresi:** Hüseyin Kocasaraç (huseyinkocarsarc@gmail.com)

## İzinler, Ücret ve Test Y?li?

Bu ölçek, Kocasaraç ve Karata? tarafından 2018 y?l?nda akademik bir çal??ma kapsam?nda geli?tirilmifitir. Ölçe?in ticari kullan?m? veya geni? çapl? uygulamas? için yazarlar ile ileti?ime geçilmesi gerekmektedir. Akademik ve ara?t?rma amaçlı? kullan?mlar için genellikle yazarlara referans gösterilerek izin al?nmas? tavsiye edilmektedir. Ölçe?in geli?tirildi?i y?l: **2018**.

## Kaynaklar

Kocasaraç, H., & Karata?, H. (2018). Yenilikçi ö?retmen özellikleri: bir ölçek geli?tirme çal??ması. *U?ak Üniversitesi Eğitim Ara?t?rmalar? Dergisi*, 4(1), 34-57.

Bu ölçek çal??mas?nın orijinal PDF dosyas? a?a??daki ba?lant?dan indirilebilir:  
[yenilikci-ogretmen-ozellikleri-olcegi-toad.pdf](#)

## Yenilikçi Ö?retmen Özellikleri Ölçe?i Maddeleri

**ÖNEML?:** Orijinal kaynak içerikte ölçe?in maddeleri (soru listesi) sunulmam??tır. Maddelerin tamam?na ula?mak için yukarıda belirtilen akademik makaleye (Kocasaraç & Karata?, 2018) ba?vurulmas? gerekmektedir.